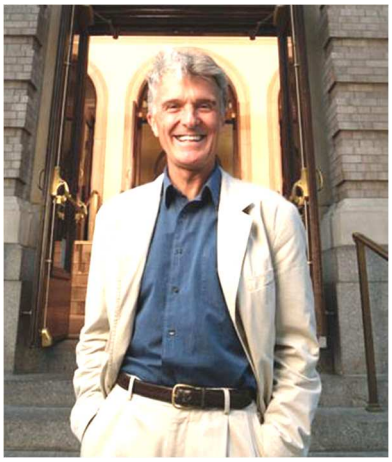
PÜHALEPA TEATAJA
PÜHALEPA VALLA VÄLJAANNE

Nr 3. 2013

Pühalepa muusikafestival paneb hingekeeled helisema

23.–25. augustil 2013 toimub Hiiumaal Pühalepa kirikus teine Pühalepa muusikafestival. Kolme päeva sisse mahub seitse omanäolist ja hea tasemega kontserti. Festival pakub kuulajaile teoseid ja hetki nii iseendaga üksi olemiseks kui üheskoos säramiseks ja rõõmustamiseks.



Simon Carrington

Festivali külaline on dirigent **Simon Carrington (UK)**, kes on ühtlasi tuntud briti vokaalansambli „The King´s Singers“ asutajaliige ning oli 25 aastat ansambli laulja ja kunstiline juht. Carringtoni dirigeerimisel kõlab Eestis esmakordselt Austria helilooja **H. I. F. Biberi vanamuusikateos „Vesperae longiores ac breviores“.** Teose esitavad solistid, barokkansambel ja Collegium Musicale Fest. Kontsert toimub Pühalepa kirikus laupäeval, 23. augustil kell 18.00.

Erkki-Sven Tüüri loomingut esitab tänavusel festivalil noorema generatsiooni interpreetidest koosnev **Insomnia-kvartett**. Lisaks Tüüri keelpillikvartetile „Lost Prayers“ (2012) kõlab sellel kontserdil ka teise Hiiumaalt pärit helilooja, Rudolf Tobiase keelpillikvartett. Kontsert „Keelpillikvartetid. Tüür ja Tobias“ toimub laupäeval, 24. augustil kell 16 Pühalepa kirikus. Tüüri muusikat saab festivalil nautida ka „Klassikatähed 2013“ finalisti Heigo Rosina esituses.

Festivali avaõhtul, 23. augustil kell 19 rõõmustab publikut gregoriaaniansambel **Vox Clamantis**, dir Jaan-Eik Tulve. Seejärel lisab augustiõhtusse maagilisust löökpillimängija **Heigo Rosina soolokontsert marimbal.**

Kindlasti üheks oodatud sündmuseks tänavusel festivalil on ETV telekonkursi **„Klassikatähed 2013“ finalistide ühiskontsert 24. augustil kell 14.30.** Publiku ette astuvad Marten Altrov (klarnet), Heigo Rosin (löökpillid) ja konkursi võitja Marcel Johannes Kits (tšello).

Hiiumaa muusikute kontserdil laulab Pühalepa kirikus **Kärdla kammerkoor, dir Raili Schults.** Festivali raames toimub Simon Carringtoni dirigeerimisel üks kontsert ka Tallinnas Mustpeade majas (25.08).

Festivali kunstiline juht on dirigent ja laulja Endrik Üksvärav. Festivali korraldajad on MTÜ Kerema Kultuurikoda ja MTÜ Collegium Musicale. Festival toimub koostöös Pühalepa vallavalitsusega.

Piletid vahemikus 3 EUR – 12 EUR on müügil Piletilevis ja tund enne algust kohapeal. Tänavusel festivalil on saadaval ka **festivali pass** (30 EUR), mis tagab sissepääsu kõigile festivali kontsertidele. Festivali passe saab osta Piletilevist.

Festivali piletimüügitulu annetavad korraldajad Pühalepa kiriku oreli taastamise fondi.

Festivali kohta jagab jooksvalt infot ning hoiab kätt sündmuste pulsil Facebooki leht: www.facebook.ee/keremakultuurikoda

Festivali täpne kava ja lisainfo: www.keremakultuurikoda.ee



ETV telekonkursi **„Klassikatähed 2013“ finalistid** Marten Altrov (klarnet), Heigo Rosin (löökpillid) ja konkursi võitja Marcel Johannes Kits (tšello).

Info: Klaire Leigri 53337354

10 AASTAT KÜLASTUSMÄNGU

Harjumaa
Vääna
Ruila
Vasalemma

Hiiumaa
Suuremõisa

Ida-Virumaa
Maidla
Illuka

Jõgevamaa
Puurmani
Luua

Järvamaa
Aruküla

Lääne-Virumaa
Kiltsi
Vasta
Lasila
Muuga

Põlvamaa
Räpina
Mooste

Pärnumaa
Tõstamaa
Võidula

Valgamaa
Aakre
Hummuli

Viljandimaa
Suure-Kõpu
Heimtali
Pärsti
Õisu

Võrumaa
Rogosi



Külastusmäng

Unustatud mõisad 2013

Suuremõisas

27. juuni
Aia päev kell 11.00-16.00
Rohevahetus 11.00-16.00
Aiaekskursioonid kell 12.00 ja 13.00 (juhib Kristiina Hellström)
Näitus "Mõisakoolid - särama löödud pärlid"
Mõisa jalutuskäike juhib Sirje Heinma
Ebba-Margareta lossikohvik avatud alates 11.00-18.00

6.-7. juuli
Restaureerimise erialade tutvustamine
Klaasikoda
Esinevad MõisaProuad

27.-28. juuli
Väikeettevõtlus ja majandusarvestuse erialade tutvustamine
Savikoda
Klaasitöötuba

10. august
Raietöölise eriala tutvustus
Öö ekskursioon
Diana Liiv ja viiuldaja Pariisist

Kakskümmend viis mõisat, milles asuvad koolid, on külalistele sel aastal kuuel päeval avatud. Miinimumprogrammina toimub igal täistunnil mõisates giidiga jalutuskäik, avatud on näitused ja kohvikud. Lisaks korraldatakse koolide tugevuste ja mõisate eripära rõhutamiseks kontserte, töötubasid ja muud huvitavat. **Loe ka www.unustatudmoisad.ee**

KÜLASTUSPÄEVAD
27. Juuni, 6. juuli, 7. juuli,
27. juuli, 28. juuli, 10. august
Mõisad on avatud 10.00 - 18.40

KÜLASTUSTASUD

pered	**3.20 EUR**
täiskasvanud	**1.60 EUR**
õpilased,pensionärid	**0.90 EUR**

Vallavolikogu istungid toimusid 29. aprillil ja 28. mail

29. aprilli istungit juhatas volikogu aseesimees Antti Leigri. Istungist võtsid osa volikogu liikmed Antti Leigri, Tiiu Alas, Annika Undo, Arne Kuli, Jaanus Ernes, Aivo Pere, Kalev Liit, Viktor Rõbtsenko, Reet Sauer. Puudusid volikogu liikmed Toomas Remmelkoor, Tago Laevameister. Istungist võttis osa vallavanem Ants Orav, abivallavanem Eve Kustala.

1. Projektis osalemine ja varaliste kohustuste võtmine
Otsustati: osaleda piiriülese koostöö võimalusega tugeva rahvusvahelise partnerluse väljakujundamise projektis. Projekti üldine idee: regionaalpoliitika ja piiriülene koostöö, haldusreform mujal EL riikides (reformide ettevalmistamise protsess, eesmärgid, efektiivsus 1–5 aastat pärast reformi, kasu elanikkonnale, jne). Vallavalitsusel taotleda projekti teostamiseks rahalised vahendid Euroopa Liidu programmist „Kodanike Euroopa 2007–2013“. Garanteerida valla eelarve vahenditest projekti omafinantseering.

2. Avatud hanke korraldamine Pühalepa valla teede mustkatte alla viimiseks 2013. aastal
Otsustati: Pühalepa Vallavalitsusel korraldada avatud hange 2013. aastal valla teede mustkatte alla viimiseks alljärgnevas ulatuses:
- Lõpe tänav (tee registri nr 6390018);
- Hiiessaare tee (tee registri nr 6390027);
- Vahtrepa tee Vahtrepa külavahe lõik (tee registri nr 6390287);
- Rannaniidi tee lõik (tee registri nr 6390289);
- Kõrtsi tee lõik (tee registri nr 6390290);
- Roograhu tee (tee registri nr 6390367);
- Jõendi tee lõik (tee registri nr 6390011);
- Soobametsa tee (tee registri nr 6390378);
- Raja-Peedu tee (tee registri nr 6390156);
- Paluküla-Partsi tee lõik (tee registri nr 6390012);
- Pühalepa kiriku parkla koos juurdepääsuteedega.

3. Investeerimislaenu võtmine
Otsustati: Pühalepa Vallavalitsusel korraldada lihthange investeerimislaenu võtmiseks summas kuni 200 000 eurot Pühalepa valla teede ehituseks 2013. aastal.

4. Palade Lasteaia põhimääruse kinnitamine
Otsustati: kinnitada Palade Lasteaia põhimäärus.

5. Pilve, Tuule, Tormi, Tähe kinnistute detailplaneeringu kehtestamine
Otsustati: kehtestada Pühalepa vallas Kerema külas asuvate Pilve, Tuule, Tormi ja Tähe kinnistute detailplaneering (DAGOpen OÜ töö nr 12-54).

6. Katastriüksuse sihtotstarbe määramine (Gustavi)
Otsustati: määrata Pühalepa vallas Arukülas Gustavi katastriüksuse (katastritunnus 63902:001:0041, üldpind 2,56 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) sihtotstarbeks elamumaa.

28. mai istungit juhatas volikogu esimees Toomas Remmelkoor. Istungist võtsid osa volikogu liikmed Toomas Remmelkoor, Antti Leigri, Tiiu Alas, Annika Undo, Arne Kuli, Kalev Liit, Tago Laevameister. Istungilt puudusid volikogu liikmed Aivo Pere, Viktor Rõbtšenko, Reet Sauer, Jaanus Ernes. Istungist võtsid osa vallavanem Ants Orav, abivallavanem Eve Kustala.

1. Pühalepa valla 2012. majandusaasta aruande kinnitamine
Otsustati: kinnitada Pühalepa valla 2012. majandusaasta aruanne.

2. Vara omandamine
Otsustati: omandada tasuta EELK Pühalepa Laurentsiuse Koguduselt (reg nr 80212302) Pühalepa külas asuvast Pühalepa kiriku maaüksusest (katastritunnus 63902:001:0059) teemaaks vajalik maaüksus ca 236 m² vastavalt asendiskeemile kohustusega hilisema tasuta üleandmisega bilansist bilanssi Maanteeameti Lääne regioonile. Tasuda kõik maaüksuse omandamisel ja võõrandamisel maaüksuse mõõdistamise ja vormistamisega seotud kulud.

3. Lihthanke läbiviimine
Pühalepa Vallavalitsus on kavandanud 2013. aasta kevadsuvisel perioodil teostada Partsi mõisa tuuleveski restaureerimistöid mahus, mis võimaldaks muuta veski kehandi veekindlaks ning väliselt korrastatuks. Selleks on koostatud lähteülesanne, kus on loetletud tegevused, mis on tööde alustamisel minimaalselt vajalikud teostada, et ehitis saaks ilmastikukindlalt kinnise karbina jääda ootama järgmisi restaureerimistööde etappe. Seejuures on püütud vältida ajutise loomuga investeeringuid, mis kaotaksid järgmisel etapil otstarbe (näiteks uue ajutise katuse ehitamine). Kavandatud on viimistleda kivimüürid väljastpoolt, uuendada avatäited, taastada kehandi puidust osa ning veski pea (ilma tiibadeta ning pöörlemismehhanismita).
Kogu restaureerimistööde eeldatava maksumuse suurusjärgu teadasaamiseks on Pühalepa Vallavalitsus 19.11.2012 tellinud „Partsi mõisa tuuleveski restaureerimise põhiprojekti“ (arhitekt Indrek Laos FIE, töö nr 0711, 2007) baasil eelarvestuse firmalt Eelarvestusgrupp OÜ, kelle eelarvestuse kohaselt oleks valitud ehitustööde maksumus pidanud jääma vastavalt riigihangete seadusele alla lihthanke piirmäära. Pühalepa Vallavalitsus küsis valitud töödele hinnakalkulatsioone neljalt restaureerimistööde litsentsi omavalt ehitusettevõttelt. Küsitud pakkumised ületasid eeldatavat maksumust 2- kuni 2,5-kordselt, mistõttu tunnistati hinnapakkumiste küsimine nurjunuks. Kuna hinnapakkumistest selgunud eeldatav uus maksumus ületab lihthanke piirmäära, tuleb tööde teostaja leidmiseks läbi viia lihthange ning kaaluda võimalusi täiendavate vahendite leidmiseks.

Kirjeldatud töid saab teostada vaid soodsate ilmastikuoludega soojal perioodil maist septembri alguseni. Pühalepa Vallavalitsus on saanud Muinsuskaitseametilt Partsi mõisa tuuleveski restaureerimistööde jaoks toetust 13 000 eurot ning sama suurusjärk on arvestatud ka valla 2013. aasta eelarves samaks otstarbeks, kuid turu-uuringule tuginedes võib lihthanke läbiviimise tulemusel suureneda teostatavate tööde maksumus 25 000 kuni 30 000 euro võrra.

Otsustati: lubada Pühalepa Vallavalitsusel viia läbi esialgselt kavandatud ehitustööde mahus lihthange nimetusega „Partsi mõisa tuuleveski osaline restaureerimine". Suunata Pühalepa valla 2013. aasta lisaeelarvega Pühalepa valla 2013. aasta eelarve investeerimistegevuse osasse puuduvad vahendid, millises osas punktis 1 nimetatud lihthanke parima pakkumuse maksumus ületab eelarvelisi vahendeid.

4. Teede, tänavate ja väikekohtade kohanimede määramine

Otsustati: määrata Pühalepa vallas teede nimed ja väikekohtade nimed.

5. Teede avalikuks kasutuseks määramine

Otsustati: määrata avalikuks kasutuseks järgmised teed:

- Tareste külas asuva **Vesiroosi tänava nr 3710090 lõik 0,193–0,251 km** eraomandis oleva katastriüksuse Kaare (katastritunnus 63901:001:0883) ulatuses (03.01.2013 leping nr 8-11.1/2012/64);
- Hiiessaare külas asuva **Hiiessaare tee nr 6390027 lõik 3,011–3,193 km** eraomandis oleva katastriüksuse Golfi (katastritunnus 63901:001:0036) ulatuses (17.04.2013 leping nr 8-11.1/2013/65);
- Värssu külas asuva **Jüriste tee nr 6390302 lõik 0,000–0,154 km** eraomandis oleva katastriüksuse Johan Hellmann (katastritunnus 63901:003:0250) ulatuses (12.09.2011 leping nr 8-11.1/2010/60);
- Hiiessaare külas asuva **Peedu tee nr 6390352 lõik 0,000–0,159 km** eraomandis oleva katastriüksuse Golfi (katastritunnus 63901:001:0036) ulatuses (17.04.2013 leping nr 8-11.1/2013/65);
- Hiiessaare külas asuva **Peedu tee nr 6390352 lõik 0,159–1,030 km** eraomandis oleva katastriüksuse Kärdla lennuväli (katastritunnus 63901:001:0037) ulatuses (17.04.2013 leping nr 8-11.1/2013/65);
- Hiiessaare külas asuva **Roograhu tee nr 6390367 lõik 0,405–0,582 km** eraomandis oleva katastriüksuse Kärdla lennuväli (katastritunnus 63901:001:0037) ulatuses (17.04.2013 leping nr 8-11.1/2013/65);
- Palukülas asuva **Soobametsa tee nr 6390378 lõik 1,313–1,684 km** eraomandis oleva katastriüksuse Kukali (katastritunnus 63901:001:1620) ulatuses (07.05.2013 leping nr 8-11.1/2013/66);
- Palukülas asuva **Soobametsa tee nr 6390378 lõik 1,684–1,727 km** eraomandis oleva katastriüksuse Murru (katastritunnus 63901:001:0236) ulatuses (07.05.2013 leping nr 8-11.1/2013/67).

Nimetada teehoiu korraldamise eest vastutavaks isikuks vallavanem.

6. Katastriüksuse sihtotstarbe määramine (Allika)

Otsustati: määrata Pühalepa vallas Partsi külas Allika katastriüksuse (katastritunnus 63901:001:0625, üldpind 20,86 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) jagamise tulemusel tekkivate Allika katastriüksuse sihtotstarbeks maatulundusmaa ja Tõkke katastriüksuse sihtotstarbeks elamumaa.

7. Muud küsimused

Hiiumaa Ametikooli ettepanek

Hiiumaa Ametikool kavatseb esitada EMP Mõisakoolide programmile toetuse taotluse, et restaureerida, rekonstrueerida kogu Suuremõisa loss. Selle kohaselt restaureeritakse siseruumid, välisfassaad, välistrepid, balustraadid, luuakse ligipääs ratastoolis inimestele — paigaldatakse ka lift kolme korruse vahele, kaasajastatakse toitlustuse lõuna tiibhoonet, teostatakse uus tugevvoolu ja nõrkvoolu paigaldis, sisevesivarustus, kanalisatsioon. Keldrikorrusele ja ülemisse saali sundventilatsioon jne. Toetuse taotluse esitamise tähtaeg on 25. juuni.

Valla kaasamine partnerina on programmist toetuse taotlemisel suur eelis, mis ei põhine ainult hindamise punktidel, vaid on tõestus laiemast kogukonna huvist projekti vastu.

Projektitaotluse kogumaht on 1,176 miljonit € koos KM-ga, mille eest on Dagopen'i kalkulatsioonide kohaselt võimalik teostada peaaegu kõik plaanitud tööd hoone sees ja väljas.

Vald võiks panustada põhikooli tiibhoonesse omaosalusena 7500€.

Otsustati:

1. võtta informatsioon teadmiseks
2. aidata igakülgselt projekti õnnestumisele kaasa
3. osaleda projekti omafinantseeringu katmisel 7500 euro ulatuses. Vallavalitsusel väljastada vajadusel sellekohane kinnituskiri.

NB! Pühalepa Vallavolikogu protokollidega ja otsustega on võimalik tutvuda Pühalepa valla koduleheküljel: www.pyhalepa.hiiumaa.ee valides vasakult menüüst DOKUMENDIREGISTER → DOKUMENDID

Pühalepa Vallavolikogu ja Pühalepa Vallavalitsuse määrused on avaldatud väljaandes Riigi Teataja: https://www.riigiteataja.ee/

Missand äbened iidlane laula ja kuula, iga so saar pole tummide maa...

HELLAMAA LAULUPIDU

29.-30. JUUNI 2013

LAULUPEO KAVA:

L 29.06

kell 16.00 Laulupeo rongkäik: Kuri Koolimaja – Hellamaa laululava
kell 17.00 Kontsert (Hellamaa laululava)
kell 21.00 Simman. Esineb ansambel „**UNTSAKAD**"

P 30.06

kell 11.00 Puhkpilliorkester „**Saku**" kontsert „Kõik puhuvad"
(Kuri koolimaja hoovis)

ESINEJAD:

ERR-i Segakoor - dirigent Hirvo Surva, Hellamaa laulupeo kunstiline juht
Tartu Rahvaülikooli Segakoor – dirigent Lauri Breede
Pagana Segakoor - dirigent Heikki Põhi
EÜE Väinamere Segakoor - dirigent Indrek Vijard
Puhkpilliorkester „Saku" - dirigent Ants Reinhold
Eesti Maaülikooli rahvatantsuansambel „Tarbatu" - juhendaja Jaanus Randma

ÜRITUSTELE SISSEPÄÄS TASUTA!

TOETAJAD: Pühalepa vald ja Eesti Kultuurkapital

Pühalepa Pääsuke 2013


Lili Karukäp

Kätte on jõudnud kevad ja taas kord laulsid pääsukesed ka Pühalepa valla laste lauluvõistlusel.

Traditsiooniliselt selgitati välja Suur ja Väike Pühalepa Pääsuke ning esmakordselt anti Pesamuna tiitel ühele tublile lasteaia laululapsele.

Seekord oli laulmas 27 last, kõigil laulud hästi selged ja silmad säramas. Lauluvõistlusele olid külla tulnud ka Naksitrallid, kes hoolitsesid selle eest, et ükski hulkuv kass ei oleks pääsukesi kimbutamas ja et kõik võistlusest osavõtjad end hästi ning turvaliselt tunneksid. Kohal oli ka žürii, kes lauljaid hindas.


Lily Marlen

Kui hääled olid koos Naksitrallidega lahti lauldud, õpetaja Rita ja helitehnik Teedu käed ühiselt soojaks võimeldud, võiski lauluvõistlus alata.

Pesamuna tiitli võitis Eleriin Vaher õpetaja Jaanika Palkmani juhendamisel. Väikese Pääsukese tiitli võitis Lili Karukäpp A. Röömeli lauluga „Kodus on alati hea“. Suure Pääsukese tiitel omistati Lily Marlenile J. Trumbi laulu eest „Nagu muinasjutt“. Kiitust ja kingitusi jagus kõikidele suurtele ja väikestele laululastele.

Tänan kõiki laululapsi, kes olid väga-väga vaprad ja tublid, ning nende vanemaid, kelle toetus on meile väga oluline. Tänan kõiki pealtvaatajaid, kes olid tulnud laste kontserti kuulama. Veel tänan žüriid selle raske töö eest. Ning kõige lõpus kõiki neid, kelleta seda üritust ei oleks olnud. Aitäh, Klaire, Silvi, Jaana ja Antti!

Kohtumiseni juba järgmisel Pühalepa Pääsukesel!

Õpetaja Külli Kreegi

Suuremõisa Lasteaed-Põhikooli õpilased kasvatavad tammesid Eesti Vabariigi 100 aastapäevaks

2012 aasta sügisel korjasid Suuremõisa kooli õpilased kooli juures oleva tamme allee alt tammetõrusid ja panid need kevadet ootama. Kevadel korjati veel tammede alt noori kasvama läinud „tammepoegi“ juurde ja neljandal juunil istutati nad istikuteks kasvama. Suuremõisa kool on nimelt üks neljast Eestimaa pilootkoolist, kes alustas Eesti Vabariigi 100 juubeli auks tammesalude istutamiseks vajalike puude kasvatamist.

„Puude istutamine on kogukonda liitev ja ühtetoov ettevõtmine. Tamm kui meie rahvuspuu on võimas sümbol, mis räägib igikestvusest ja ka tulevikku vaatamisest, sest enamik täna istutatavaid puid on oma täies elujõus ja võimsuses alles 50 või 100 aasta pärast. Tammesalude rajamises osalemisega on igaühel võimalik anda oma panus Eesti tulevikku“ ütles Eesti Vabariik 100 korraldustoimkonna juht Jaanus Rohumaa.

Kooliõpilaste ülesandeks on tõrude korjamine ning neist istikute kasvatamine, mille saab Eesti Vabariigi 100. juubeliaastal istutada kooliõpilaste poolt rajatavasse tammesallu, -alleesse või -parki.

Tammesalude rajamist Eesti Vabariigi juubeliks koordineerib Riigikantselei koostöös Riigimetsa Majandamise Keskuse ja loodusekspertidega.

Info www.eesti.ee/ev95/

Antti Leigri
Suuremõisa kooli direktor





Jäätmete kodus põletamine on kahjulik inimesele tervisele ja keskkonnale



Kindlasti olete kuulnud kedagi väitmas, et tal jäätmeid ei teki. Paljudel ei teki jäätmeid just seetõttu, et nad tegelikult põletavad jäätmed lihtsalt koduahjus või õues lõkkes ära. See saastab keskkonda, on kahjulik tervisele ning seetõttu ei ole seadusega lubatud.

Koduses küttekoldes või lõkkes tohib põletada ainult töötlemata puitu, kiletamata paberit ja pappi. Isegi selliseid kilekotte, millel on märk "PE" või "PP" või tekst "võib põletada" ei tohi kodus ise põletada, sest ka nende põletamine nõuab eritingimusi, mida kodus olevates ahjudes ja kaminates on raske saavutada.

Jäätmete põletamisel koduahjus või lahtises lõkkes eraldub hulk kahjulikke aineid, sest temperatuur ei tõuse piisavalt kõrgele, et plastiku ja muude jäätmete põletamisel põleks ohtlikud ained ära. Samuti ei ole sellistes kodustes tingimustes võimalik ohtlikke aineid kinni püüda, nagu tehakse seda spetsiaalsetes põletustehastes filtrite abil.

Mõõtmised näitavad, et kodude korstendest võib lühikese aja jooksul kordi rohkem ohtlikke saasteained õhku paiskuda, kui ühest prügipõletustehasest paljude aastate jooksul. Kahju on ka sellepärast suur, et kodude korstnad ei ulatu teab kui kõrgele ja seetõttu langevad kahjulikud ained kõik oma koduaeda või naabruskonda. Ja me hingame ja sööme selle ise sisse. Iga aednik teab, et tuhk on hea väetis ja kahjurite tõrjuja ning raputab aeg-ajalt seda puude ja põõsaste alla, aga kui seal on sees ka kahjulikud ained, mis pärinevad plastikutest või kahtlase väärtusega puidust, siis ei ole see enam hea.

Lisaks keskkonna saastamisele ja tervise rikkumisele kahjustab jäätmete põletamine küttekoldeid ja korstnaid, mis võib lõppeda tõsise õnnetusega. Seega siit-sealt kokku kogutud töödeldud puitmaterjali ja muude jäätmete ahjus põletamine ei olegi enam kulude kokkuhoid.

Viimasel ajal on probleemiks tõusnud ka vanaõlide põletamine kodustes õliküttekolletes. Poodides ja internetis müüakse isegi vanaõlipõleteid, kuid Eestis neid vanaõlide põletamiseks kasutada ei tohi. Vanaõlid on ohtlikud jäätmed ning neid tohib põletada ainult vastavaid keskkonnalube omavas jäätmepõletustehases. Vanaõli põletamisel, nagu ka muude jäätmete põletamisel, eraldub palju kahjulikke aineid, mis jäätmepõletustehastes filtrite abil kinni püütakse. Samuti ei saa inimene veendunud olla, et vanaõli ei sisalda ka muid põlevaid vedelikke. Kui vanaõli on näiteks segatud bensiiniga, siis sellise vedelikuga kasutamine võib olla plahvatusohtlik.

Jäätmete põletamisel kodustes tingimustes tekib hulgaliselt ohtlikke aineid, mis kahjustavad nii inimeste tervist kui keskkonda. Tekkivad ained võivad inimestel tekitada mürgistusi ja kahjustada erinevaid organeid, paljud neist ainetest on ka vähkitekitavad. Seega oma ja ümbritsevate inimeste tervise huvides tasub põletamise asemel jäätmed sorteerida ja viia nii palju kui võimalik taaskasutusse pakendikonteinerite ja jäätmejaamade kaudu, sest ainult nii saab kindel olla, et need jäätmed ei tekita meile ja keskkonnale kahju.

Kaire Kikas,
Keskkonnaministeeriumi jäätmeosakonna peaspetsialist

Palade kool



2012/13 õppeaasta on Palade koolis läbi saanud ja aeg on teha kokkuvõte tulemustest. Õpilased olid sellel õppeaastal väga tublid.

Ainult „5" aasta kokkuvõttes:

Triin Jürimäe, Sten Aas, Lisette Juhe, Helen Maiman, Karl-Richard Kuus, Elis Ojala, Marleen Aun, Getlin Juhe, Lili Karukäpp, Klaarika Küttim, Martin Nurk, Risto Tikerpuu, Ingel Ulla.

Kuna esimeses klassis hindeid veel ei panda ja 9.klass pole veel lõpetanud, siis 2.-8.klassi klassi kokkuvõttes oli koolis 25 % ainult „5" õppijaid ning „4" ja „5" õppijaid 33%. Kogu aastahinnete keskmine oli 4,44. Väljaspool maakonda osaleti 19 üritusel, maakonnas 85 üritusel ja koolis toimus 80 erinevat ettevõtmist. Esikoha rõõmu saadi tunda 38 korral, II kohti oli 66 ja III kohti 49 , kokku 153.

Uno Kõiv
direktor

Suuremõisa Lasteaed-Põhikoolist



Markus Martin (vasakul) saab lõputunnistuse

Esimene õppeaasta ühises asutuses on läbi saanud ja võib julgelt öelda, et väga edukalt. Meie kooli tublid klassiõpetajad Külli Kreegi ja Jaana Omann on viinud õpilasi välja konkureerima ja võistlema paljudel kordadel ja saadud tulemused on märkimisväärsed. Koolis on sirgumas tubli spordipoiss Hargo Liiving, kes lõpetas III klassi ning õppeaasta jooksul esindas kooli erinevatel spordivõistlustel. Maakonna algklasside olümpiapäeval võitis Hargo kolm esikohta kaugushüppes, 40 m jooksus ja palliviskes. Rahvusvahelisel matemaatikavõistlusel „Känguru“ said väga head tulemused Sander Miller (V kl.) ja Markus Martin (VI kl.), poiste vanuserühmas võistles kokku 3976 õpilast. Sander pälvis 873. koha ja Markus 81. koha. Kellel on huvi uurida veel õpilaste saavutusi lõppenud õppeaastast. võib julgesti minna kooli kodulehele www.suurem.edu.ee ja näha neid saavutuste lingi alt.

Lasteaia osas on samuti kõik korras. Sügisel alustas tööd uue õpetajana Sille Sõlg, kes asus ka kohe ennast täiendama lasteaiaõpetajana Tallinna Ülikooli juures. Nüüd on Sillel õpingud edukalt lõppenud ja vastav kvalifikatsioon olemas. Lasteaia juures oleme tasapisi uuendanud ja värskendanud maja ja õuet. Eelmise aasta augustis sai maja üle värvitud, nüüd kevadel tegime majaesise korda, paigaldades kõnniteekivid. Suvel on plaanis ehitada uus nõuetelevastav õuemänguväljak, korrastada majas WC, uuendada piirdeaed ja paigaldada lumetõkked. Töid rahastab EAS ja Pühalepa Vallavalitsus.

Sügisel alustas esimeses klassis seitse õpilast, ammu pole meie koolis nii suurt klassi alustanud. Õpilased olid tublid ja elasid kiiresti meie mõisakooli tegemistesse ning eripäradesse sisse. Algava õppeaasta sügiseks on tänase seisuga koolile esitatud viis avaldust esimesse klassi astumiseks. Julgen kinnitada, et Suuremõisa koolis laotud vundament esimese kuue aasta jooksul on tugev ja õpilase individuaalsust arvestav.

Lõppenud õppeaastal jagasime Palade kooliga mitmeid õpetajaid ja mõnus koostöö on üksteist täiendav ning rikastav. Inglise keele, muusika, tööõpetuse ja kehalise kasvatuse õpetajad töötasid mõlemas koolis. Juba mitu õppeaastat on Palade kooli poisid käinud tööõpetuse tundides Suuremõisas, algaval õppeaastal hakkavad Suuremõisa õpilased käima Paladel kehalise tundides. Mõlemale koolile on tugevaks ja heaks partneriks Palade Loodushariduskeskus oma huvitavate loodusprogrammidega, mis muudavad õppetööd palju huvitavamaks. Soovin kõigile Pühalepa valla õpetajatele ja õpilastele toredat suve ja puhake rõõmsasti, varsti on sügis ja näeme jälle!

Antti Leigri
Suuremõisa kooli direktor

Värvikampaania 2013

Pühalepa vald koostöös ehitusmaterjalide kauplusega Faasion algatab iga-aastase **värvikampaania** eesmärgiga aidata kaasa valla välisilme parendamisele.
Kampaania kehtib fassaadivärvidele.
Nendelt värvidelt saab vallakodanik **20% soodustust** hinnakirja järgsest hinnast. Selleks peab **Pühalepa valla elanike registris** olev vallakodanik vallamajast võtma **värvipassi.** Värvipassi märgitakse värvitava objekti asukoht ja orienteeruv tarvisminev värvikogus või värvitavate ruutmeetrite hulk.

Kampaania kehtib 15.mai - 15.september 2013

Muud värvid on vastavalt Faasioni hinnakirjale, kus kehtivad kõik tavapärased soodustused (kliendikaart, muud kampaaniad).



Pühalepa valla perepäevast

9. juunil toimus Kultuuri- ja Noortekeskuses valla perepäev „Tere, suvi!“. Oodatud olid kõik väikesed ja suured lähedalt ja kaugelt. Terve päeva jooksul võis hüpata suurel batuudil, proovida, kuidas on püsida keerleva ja hüppava härja seljas või katsetada käimist skyrunneritega. Kaks keraamika-töötuba toimusid noortekeskuse töökojas ja pannkooke võis süüa palju hing ihkas. Lastele olid veel õpetusi ja oma töövahendeid tutvustamas päästeamet ja politsei. Kohal oli tuletõrjeauto Käina komandost, kaasas spetsiaalne simulaator, kus sai proovida kustutiga tuld kustutada. Politseinikud õpetasid lapsi turvaliselt jalgrattaga sõitma ja jagasid muid olulisi tarkusi. Politseil oli kaasas ka lõvi Leo, kes näitas, et politsei on laste sõber.

Tore oli kogeda, et lapsi ja noori käis perepäeval palju ja tagasiside on olnud väga positiivne. Täname veel väga päästeametist Silver Treimani ja politseist Pühalepa valla konstaablit Helle-Triin Nisumaad.





Pitsu Käsitööpood

Alates 2012 aasta suvest toimuvad Pitsu Käsitööpoes regulaarselt erinevad käsitöö õpitoad.

Eelmisel suvel kujunes väga populaarseks Lastenädal, mille raames toimus iga päev üks töötuba, mis oli suunatud Hiiumaal suve veetvatele lastele. Selle traditsiooniga jätkame ka 2013 aasta suvel. Laste töötoad toimuvad: 17-19. juuni, 15-17. juuli ja 5 - 7. august. Lapsi ootame kõigil neil päevadel kell 15. Töötoas osalemine maksab 3 eurot meisterdaja kohta ja vajalik eelnev registreerimine telefonil 5135971.

Lisaks regulaarselt toimuvatele õpitubadele on võimalik tellida töötuba endale sobiva teema ning toimumisajaga. Töötubasid on väga laias valikus ning nende seast leiavad sobiliku nii suurema kui ka väiksema kogemusega meisterdajad. Arvame, et igaühes on peidus piisav hulk loomingulisust ning soovime selle avaldumist toetada, pakkudes inspireerivaid ideid ja mitmekesiste vahenditega keskkonda nende mõtete teostamiseks. Töötubade läbiviimise peamiseks eesmärgiks on pakkuda rõõmu millegi loomisest.

Valikut meie poolt Pitsu Käsitööpoes läbiviidavatest töötubadest vaata meilemeeldibmeisterdada.wordpress.com ja rohkem infot töötubade kohta www.facebook.com/meilemeeldibmeisterdada.

Meeldetuletus pärandaiiete kudujatele!

Nüüd on käes see aeg, millal pärandariided peaksid valmis olema ja need siis kohe Soerasse näitusele tooma. Kirjutage väike looke oma vaiba sünni kohta ja kindlasti ärge unustage meistri nime. Tooge võimalikult kiiresti riided ära, et ei jääks hiljaks. Viimane päev oli 19. juuni hommikupoolik. Kiirustage aga mitte üleliia! Pärandiaasta pärandariiete näitus on avatud Soera muuseumis Info telefonil 56666895 või 5129263.
Kadri ja Õie

Pühalepa valla teede mustkatte alla viimine 2013. aastal

Viimastel aastatel on Pühalepa vald panustanud palju valla avalikus kasutuses olevate teede korrashoidu ja seoses sellega teinud ettevalmistusi oluliste teedelõikude mustkatte alla viimiseks. Aasta algusest on vastava teemaga töötanud volikogu komisjonid koos vallavalitsusega. Toimus ühiskomisjoni koosolek, milles osalesid liikmed volikogu eelarve- ja rahanduskomisjonist, ehitus- ja planeerimiskomisjonist ning maamajanduskomisjonist. Ühiskomisjoni töö tulemusena valmis nimekiri nendest valla avalikus kasutuse olevatest teedest, mis juba käesoleval aastal viiakse mustkatte alla. Nimekirja kokkupanemisel arvestati ennekõike seda, millistel teelõikudel ja kui suures ulatuses on juba eelnevalt tehtud eeltöid ning millistel teedel on aasta ringselt suurim valla kodanike kasutus. Oluliseks peeti veel positiivset mõju ettevõtlusele, turismiarengule ja kinnisvara atraktiivsusele ning uute kodude rajamisele. Käesoleval suvel viikase mustkatte alla üksteist erinevat valla avalikus kasutuse olevat teelõiku: Lõpe tänav, Hiiessaare tee, Vahtrepa tee, Vahtrepa külavahe lõik, Rannaniidi teelõik, Kõrtsi teelõik, Roograhu tee, Jõendi teelõik, Soobametsa tee, Raja-Peedu tee, Paluküla-Partsi teelõik ja Pühalepa kiriku parkla koos juurdepääsu teedega.

Vallavalitsus korraldas avatud hanke ehitustööde teostaja leidmiseks, mis lõppes 30. mail 2013 ja selle tulemusena sõlmis vallavalitsus lepingu äriühinguga OÜ Hiiu Teed eelpoolnimetatud teede mustkatte alla viimiseks. Tööde kogumaksumuseks kujunes 355 638 eurot. Tööd rahastab Pühalepa vald oma eelarvest, kaasates vajadusel võõrvahendeid.

Ants Orav
Vallavanem

Suuremõisa kool käis Estonia ooperimajas

Maikuu teisel päeval oli Suuremõisa koolimaja tühi. Kogu koolipere oli kultuurireisil Tallinna.

Hommik algas laste jaoks väga vara, aga kuna tahtsime hästi palju näha-kuulda, siis pidime oma reisi alustama juba esimese praamiga.

Kell 10.00 ootas meid Estonia ooperimajas tore giid, kes tutvustas meile teatri lavatagust elu. Nägime, kuidas valmivad etenduste dekoratsioonid, kostüümid; kuidas grimmitoas tavalisest tantsijast sai tõeline pöialpoiss; kuidas kõik dekoratsioonid õigeaegselt lavale jõuavad jne.

Peale seda vaatasime kõik koos G. Harangozó lastepalletti „Lumivalgeke ja seitse pöialpoissi“, mille muusika on kirjutanud T. Kocsak. Küll oli tore äratundmine, kui lavale tulid tantsijad, keda me olime enne lava taga näinud. Meie kooli lastele oli see esimene balletikülastus ja seepärast muljedki veidi erinevad. Enamusele etendus väga meeldis. Meeldisid nii muusika, tants kui ka kostüümid. Sisu oli õnneks tuttav ja armas kõigile.

Peale etendust sõime maitsva lõunasöögi Harry kohvikus. Aitäh sealsetele kokkadele!

Ja siis väike jalutuskäik Vabadussamba juurde ja sealt Kiek in de Kök´i, kust algas meie ekskursioon maa-aluses Tallinnas – Bastioni käikudes. Need olid tõelised salakäigud! Maa-alustes käikudes rändasime läbi aja, imetlesime vanade meistrite tööd, mis on vastu pidanud pikkadele sajanditele, saime teada käikude erineva aja erinevast kasutusest. Ajaränak algas aastast 1219 ja kulges heli ja pildi saatel ning Ajarongi rataste kolinal tundmatusse tulevikku aastal 2219.

Kui me ekskursiooni lõpetasime ja maa peale tagasi jõudsime, oli tore näha, et kõik oli ikka nii nagu enne seda, kui me maa alla läksime.

Ja oligi aeg hakata koju Hiiumaale sõitma.

Tore! Võimas! Vägev! Müstiline! Need on laste emotsioonid päevast Tallinnas.

Selle toreda päeva eest tahame tänada meie sponsoreid Douglas Henderson Bein Reidi ja Toomas Remmelkoort. Aitäh!

Õpetaja Külli Kreegi



Eesti saarte meistrivõistlused grillimises – Grillfest 2013

Hellamaa rannas 6. juulil algusega kell 14.00

Sissepääs publikule ja võistkonnale osalemine: Tasuta

Võistlevad: Toiduhuvilistest ja hobikokkadest moodustatud Eesti saarte võistkonnad (omavalitsused, ettevõtted, õppeasutused, organisatsioonid, pere- ja sõpruskonnad jt). Tegemist on rahvaliku ja meeleoluka toiduvalmistamise võistlusega, mitte profikokkade mõõduvõtmisega.

Auhind: Üleriigiline au ja kuulsus ning osalemine suurel lõppvõistlusel 8. juunil, Pärnus, Vallikääru aasal võistkonna valikul kas grillimise või rahvabarbecue võistusel (http://grillfest.grillfest.ee ja http://bbq.grillfest.ee).

Korraldaja: Eesti Grilliliit ja Pühalepa Vallavalitsus.

Korraldaja kontakt: grilliliit@grillfest.ee, 5043000

Regionaalse võistluse koduleht: http://saared.grillfest.ee

Lõppvõistluse koduleht: http://grillfest.grillfest.ee ja http://bbq.grillfest.ee

Hooaja võistluskalender: www.grilliliit.ee

Pühalepa valla Kultuuri- ja Noortekeskusest

Olen siiralt rõõmus, et noored on mind omaks võtnud ning nõus minuga ka teise Eesti otsa sõitma.

Projekti „Noored ja ääred" raames külastasime Meremäe noortekeskust kaugel Setomaal, kus loodus on sama kaunis kui meil, ainsa vahena, et neil on järved ja mäed, aga meil on meri ja kadakad. Meie reis kulges hästi ja ilmataatki soosis meid, külastasime Vastseliina linnust, Piusa koopaid, Obinitsa muuseumi ning Taarka tares saime proovida suuliimi ja maitsvat kohapeal küpsetatud leiba. Reis oli pikk ja väsitav, kuid kõik jäid rahule. Tänan õpetaja Külli Kreegit, kes meiega kaasa tuli.

Juuni esimene nädal kulges kiirelt — tegime ettevalmistusi Meremäe noorte vastuvõtuks, kes saabusid meile külla neljaks päevaks ja läksid siis edasi Saaremaale.

Noortekeskus oli noori täis ja kohalikel noortel oli hea meel uuesti oma uusi sõpru jälle kohata. Meremäe noortele tegime tiiru Hiiumaal, näitasime tuletorne ning saarel elamise võlu.

Kui Meremäe noored olid Saaremaale läinud, saabusid sama päeva pealelõunal meile külla Veriora ja Mikitamäe noored. Nad arvasid, et Pühalepa valla kultuuri- ja noortekeskus on nagu hotell — palju ruumi ning lahedaid tegevusi.

Paljud olid esimest korda Hiiumaal ning korraldasime neilegi Hiiumaa ringkäigu, mis oli küll väsitav, kuid kõik olid rõõmsad. Tublimad tüdrukud käisid veel Viilupis ratsutamas.

Tahangi tänada väikest aga tublit tüdrukut Lily Marleni, kes võttis meid kõiki vastu ning lubas oma hobustega ratsutada.

9. juuni hommikul said Veriora noored veel enne ärasõitu proovida perepäevale tellitud atraktsioone ja lahkuda 11.30 laevaga tagasi mandrile.

Minu suurimaks rõõmuks oli see, et kõik külas olnud noored ei soovinud lahkuda ja ka kohalikel oli raske neid ära saata.

Tänan kõiki, kes mind aitasid.

Silvi Laidro Noortekeskusest

Pühalepa Vallavolikogu ja Vallavalitsus õnnitlevad mai, juuni ja juuli juubilare ja eakaid sünnipäevalisi

Mai

Amanda Kimber
Hilda Mammuspuu
Leida Zeljonaja
Hella Pilpak
Eliise Lees
Paul Hanikat
Leida Teivas
Eedi Kuli
Värdi Toompuu
Kalle Voolma
Leili Lepisto
Aldur Nurk
Taavi Kerves
Raivo Juhe
Ants Aru
Tõnu Kesküla
Marianne Lõppe
Halje Palli
Jaanis Lõppe
Tiit Piht
Malle Lees
Ülle Leika
Ants Orav

Juuni

Helju Treialt
Johannes Maar
Melvi Mett
Osvald Venski
Hele Sarapuu
Kalju Aasma
Aare Kokla
Otto Schmidt
Varje Alber
Bert C Smith
Kalju Juur
Karin Poola
Peeter Jõemaa
Jüri Meresmaa
Valentina Saar



Juuli

Liidia Piilberg
Elmo Hillar Sergo
Luule Undu
Meida Piht
Meeta Helisma
Elvi Eindla
Aino Põld
Juta Leigri
Mihkel Tustit
Kalju Juhe
Aime Pass
Erika Aron
Peedo Voolaid
Peeter Koppel
Kalle Maiste
Lembit Leiger
Arvi Koppel
Helle Allik
Asko Mäeste
Kunnar Lilleõis
Aili Kattel

Rõõm on tervitada valda sündinuid

Georg Vallner 01.aprillil
Kassia Alber 03.aprillil
Ott Markus Katšalov 29.mail

Õnnitleme vanemaid!

Pühalepa Vallavolikogu ja Vallavalitsus



Naerupäev

Algusega kell 16 Paladel, Lõpe pargis. Naeru vääristamine läbi hiiu keele ja huumori.

Info: 56459965

Pühalepa muusikafestival
Reede, 23.august
Laupäev, 24. august
Pühapäev, 25. august

Piletid on müügil Piletilevis ja tund enne algust kohapeal.
Lisaks üksikpiletitele hinnaga 3-12 EUR on müügil Festivali pass 30 EUR.
Festivali pass tagab sissepääsu kõigile festivali kontsertidele.

Meie hulgast on lahkunud

Maidu Raud
07.aprillil

Avaldame kaastunnet
Pühalepa Vallavolikogu ja Vallavalitsus

Pühalepa valla Jaanituli 23.juunil Hellamaa rannas algusega 20.00

Esinevad valla isetegevuslased. Tantsuks mängib ansambel Jämm (Geir Luht – vokaal, kitarr, Rasmus Erismaa – vokaal, akordion, Juss Tamm – klahvpill). Kavas traditsioonilised jaaniõhtu maamängud – parimatele auhinnad. Avatud on puhvet!

Info: Klaire Leigri 53337354